

Kaupunkisuunnitteluvirasto,
kirjaamo
PL 2100
00099 Helsingin Kaupunki

Asia: Mielipide Karhusaaren suunnitteluperiaatteista

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry. (Helsy) kiittää mahdollisuudestaan lausua Karhusaaren suunnitteluperiaatteista. Yhdistys keskittyy mielipiteessään seuraaviin periaatteisiin ja vaatii kiinnittämään erityistä varovaisuutta näiden periaatteiden kehittämisessä ja käytäntöön viemisessä:

- (1) Asukaslukutavoite (2500–4000 asukasta)
- (2) Karhusaaren luonne pientalokaupunkina ja tiivistäminen 1-3 kerroksisin rakennuksin.
- (3) Rantaviivasta 50 % julkiseen käyttöön.
- (4) Karhusaaren keskustaa kehitettävä saaren itärannalle Winbergin sataman tuntumaan.

Karhusaaren asukastavoitteet (1) ja luonne pientalokaupunkina (2).

Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen mielestä Karhusaaren rakennuskannan tiivistäminen on perusteltua saaren ollessa jo ennestään asemakaavoitettua sekä osaksi myös rakennettua aluetta. Suunnitteluperiaatteissa tulisi kuitenkin paremmin ottaa huomioon saaren erityislaatuinen luontoympäristö ja maisema. Yhdistys katsoo, että saaren omaleimaisuus väljästi rakennettuna omakotialueena asettaa haasteita asukasluvun kymmenkertaistamiselle, mikäli tiivistäminen tehdään pelkästään 1-3 kerroksisin pientaloin. Yhdistys huomauttaa, että rakennettujen alueiden ja puistojen lisäksi ensiarvoisen tärkeää on säilyttää osa Karhusaaresta luonnontilaisena virkistysalueena. Voidakseen kehittää luontoarvoiltaan tärkeitä metsäisiä kallioalueita sekä suurinta osaa rannoista luonnontilaisina lähivirkistysalueina, tulisi kaupungin sallia Karhusaassa paikoin myös useampikerroksista kerrostalorakentamista. Korkeammat, esimerkiksi 4-kerroksiset rakennukset tulisi keskittää saaren keskiosiin, esimerkiksi pääkadun tuntumaan. Yhdistys korostaa, **että kerros- tai rivitaloja ei tule missään nimessä sallia rannoilla tai kallioiden laeilla.**

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys varoittaa tulkitsemasta Karhusaaren suunnitteluperiaatteet-raportissa (s. 11) mainittua lausetta "Karhusaarta on tarkoitus kehittää tehokkaana ja vehreänä merellisenä huvilakaupunginosana sen nykytilanteen antamia lähtökohtia jalostamalla" väärin. Yhdistys huomauttaa, että "nykytilannetta jalostettaessa" ei saa unohtaa huomioida alueen saaristomaisen luonnetta tai Karhusaaren tähänastista rakentamista, jossa rakennukset on sovitettu saaren vaihtelevaan topografiaan jättämällä mäkien laet, jyrkänteet sekä rantaviiva rakentamatta. Varsinkin itä- ja eteläpuoliset rannat ja mäet tulisi jättää rakentamatta, jotta itäisen saariston ilme ei muuttuisi liian rakennetun oloiseksi.

Yhdistys muistuttaa, että Karhusaaren suunnittelun lähtökohdissa on noudatettava liitosalueen suunnitteluperiaatteita. Alueen kehittämisen lähtökohtina on pidettävä saaren topografisia ja kulttuurimaisemallisia erityispiirteitä sekä toisistaan eroavia alueidentiteettejä. Karhusaaren luonnonrantojen ja kalliolakien säilyttäminen tukee myös liitosalueen suunnitteluperiaatteissa mainittua

tavoitetta punoa Natura 2000 –alueet osaksi kaupunkirakennetta. Lisäksi yhdistys muistuttaa, että luonnonmukaisilla maa- ja ranta-alueilla on merkittävä rooli hulevesien imeytymisessä ja luonnollisessa puhdistumisessa etenkin Suomenlahden ranta-alueilla ja saaristossa.

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys katsoo, että Karhusaarella on hyvät mahdollisuudet samaan aikaan toteuttaa kaupunkimaista viherrakentamista urbaanin puistoineen sekä säilyttää saaristoluonnon sekä kalliometsien erityispiirteet. Lopuksi yhdistys ehdottaa seuraavia alueita jätettäväksi kokonaan rakentamisen ulkopuolelle: Kasaberget, jossa on muun muassa kulttuurihistoriallisestikin arvokas hiidenkirkunalue, Skadaholmen sekä saaren luonteisosassa sijaitseva arvokas kallioalue.

Rantaviiva (3) ja Karhusaaren keskusta (4)

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys katsoo, että Karhusaarella on mahdollista lisätä julkista rantaviivaa sekä rantaraittina että pistemäisinä rantaan rajoittuvina alueina. Molempia toteuttaessa on kuitenkin tärkeä säilyttää myös luonnonmukaista rantaluontoa kallioineen, kivineen, tervaleppineen ja merenrantakasveineen.

Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen mielestä mielestä Karhusaaren suunnitteluperiaatteet-raportissa (s. 12) esitettävää merellisyyden käsitteen kohtaa: "...sekä saaren keskuksen sijoittamista rannan tuntumaan" ei saa tulkita niin, että kaiken tulevan rakentamisen voisi sijoittaa rantoihin rajoittuvaksi. Päinvastoin yhdistys korostaa, että merellisyys käsitteenä luonnehtii meren läsnäoloa. Merellisyys tuottaa esteettisiä sekä luontokokemuksia, jotka ovat Helsingin valtteja nimenomaan merellisenä kaupunkina. Yhdistys huomauttaa, että merellisten kokemusten tuottajina Suomenlahden rannat ja saaristoluonnossa viihtyminen ovat merellisen asumisen kannalta tärkeämpiä kuin merinäköalan tarjoaminen jokaisen asunnon ikkunasta.

Yhdistys ihmettelee suunnitteluperiaatteissa esitettyä ehdotusta sijoittaa Karhusaaren varsinainen keskusta saaren uloimpaan kärkeen. Winbergin ranta, jonka suuntaan keskustaa ollaan nyt sijoittamassa, sijaitsee saaren itäisimmässä osassa korkean Kasaberget:n ja meren välisellä rantakaistalla. Yhdistys katsoo, että Winbergin ranta sopii kehitettäväksi lähinnä venekeskuksena ja saaren asukkaita, veneilijöitä ja saaristolaisia palvelevana satamana, ei koko saaren palvelukeskuksena. Yhdistys pitää parempana vaihtoehtona, että julkiset ja kaupalliset palvelut sijoitettaisiin saaren keskelle, jolloin ne olisivat lyhyen matkan päässä joka puolelta saarta. Palveluiden keskittäminen saaren keskiosaan vähentäisi myös autoliikennettä, joka satelliittimaisesti sijoittuneessa yhteisössä on jo valmiiksi suurta verrattuna lähempänä raideliikennettä sijaitseviin asuinalueisiin. Myös liitosalueen suunnitteluperiaatteiden mukaisesti "liikkumisen ilman autoa tulee olla helppoa ja houkuttelevaa eikä pysäköinnin tule tavanomaiseen tapaan hallita kaupunkikuvaa".

Keskustan sijoittaminen saaren keskustaan ei sulje pois tiiviimpää rakentamista aina Karhusaarentien itäpäähän saakka.

Tulevissa liikenneratkaisuissa, erityisesti uusien siltojen suunnittelussa, tulee hankkeet lähtökohtaisesti sijoittaa Natura-alueiden tai herkkien lintualueiden ulkopuolelle. Myös rakentamisajankohdat tulee valita niin, että rakentaminen ei häiritse lintujen pesintää ranta- tai muilla alueilla.

Lopuksi yhdistys vetää yhteen periaatteet, jotka on ehdottomasti pidettävä mielessä kaikkia Karhusaarta koskevia suunnitelmia tehtäessä.

- 1) Asukastavoitteessa ja tavoitteen toteutusperiaatteissa on ristiriita, joka tulee huomioida suunnitelmissa paremmin. Alueelle tulee sallia paikoin myös esimerkiksi 4-kerroksisia taloja.
- 2) Saaristomaiseman, saaristo- ja rantaluonnon, läheisten Natura 2000 –alueiden, Itämeren puhtauden ja asukkaiden lähivirkistysmahdollisuuksien säilyttämisen kannalta on tärkeää, että kallioiden laet, jyrkänteet sekä valtaosa rannoista jätetään luonnontilaisiksi rakentamatta.
- 3) Julkiset rannat tulee säilyttää luonnonmukaisina **aina** kun on mahdollista.
- 4) Varsinainen keskusta on sijoitettava saaren keskiosaan, jolloin sinne on lyhyt matka joka puolelta saarta.

30.11.2009

Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen puolesta

Kati Vierikko
puheenjohtaja

Markus Seppälä
sihteeri